

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8CoCsp/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1120215348
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1120215348.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členov senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobkyne: Q. F., Z.. XX.XX.XXXX, B. C. T. F. XXX/ X, XXX XX Ž. Z. O., zastúpenej: FALIS & Partners, s.r.o., so sídlom Lermontovova 14, 811 05 Bratislava, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenému advokátkou: JUDr. Katarína Hegedúšová, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o zaplatenie 1.807,71 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 25. októbra 2021, č.k. 16Csp/100/2020-121, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.807,71 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.807,71 eur odo dňa 07.08.2020 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Vykonaným dokazovaním mal prvoinštančný súd preukázané, že žalovaný ako veriteľ uzatvoril so žalobkyňou ako dlžníkom dňa 26.07.2012 Zmluvu o úvere VS (č. zmluvy) 603701027, na základe ktorej jej poskytol úver vo výške 1.400,- eur a žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 1.216,- eur, t.j. celkovo zaplatiť žalovanému (veriteľovi) sumu 2.616,- eur v 12 mesačných splátkach po 218,- eur počnúc dňom 20.08.2012 na účet veriteľa (žalovaného). Žalobca (dlžník) prehlásil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na iný účel. Úver bol žalobkyňou uhradený. Podľa informácie z webovej stránky žalovaného www.pohotovost.sk, klientska zóna je k zmluve č. 603701027 z 26.07.2012 uvedené, stav: zastavenie vymáhania, úver 1.400 eur, celková dlžná suma 12.516,75 eur, splatené: 2.909,92 eur. Poukázal na to, že podľa internetovej kalkulačky na výpočet ročného úroku a RPMN pri sume pôžičky 1.400,- eur, sume, ktorá bude splatená t.j. v sume 2.616,- eur s dobou splácania 12 mesiacov je ročná úroková miera 86,84% p.a. a ročná percentuálna miera nákladov 258,62%. Mal tiež preukázané, že žalovaný ako veriteľ uzatvoril so žalobkyňou ako dlžníkom dňa 24.01.2013 ďalšiu Zmluvu o úvere VS (č. zmluvy) 603701183, na základe ktorej jej žalovaný poskytol úver vo výške 350,- eur a žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 322,- eur, t.j. celkovo zaplatiť žalovanému (veriteľovi) sumu 672,- eur do 24.01.2014. Celkový poplatok dlžníka spojený s úverom je tvorený súčtom úroku vo výške 39,15%. Výška percentuálnej miery nákladov bola vypočítaná v zmysle zákona a je vo výške 92%. Podľa Dohody k Zmluve o úvere č. 603701183 zo dňa 24.01.2013 sa žalovaný ako veriteľ so žalobcom ako dlžníkom dohodol, že Zmluva o úvere č. 603701183 sa mení tak, že dlžník sa zaväzuje veriteľovi uhradiť celkovú čiastku 672,00 eur

v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 56,00 eur vždy k 24. kalendárnemu dňu v mesiaci dňom 24.02.2013. Výška percentuálnej miery nákladov bola vypočítaná v zmysle zákona a je vo výške 281,64%. Podľa informácii z webovej stránky žalovaného www.pohotovost.sk, klientska zóna je k zmluve č. 603701183 zo dňa 24.01.2013 uvedené, stav: rozhodnutie o exekúcii, úver 350,- eur, celková dlžná suma 3.657,32 eur, splatené 647,79 eur. Podľa internetovej kalkulačky na výpočet ročného úroku a RPMN pri sume pôžičky 350,- eur, sume, ktorá bude splatená t.j. v sume 672,- eur s dobou splácania 12 mesiacov je ročná úroková miera 91,99% p.a. a ročná percentuálna miera nákladov je 281,64%. Žalobkyňa listom zo dňa 03.08.2020, zn. 20200055 vyzvala žalovaného na zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.807,71 eur najneskôr do 06.08.2020. Vo výzve uviedla, že ako spotrebiteľ uzatvorila so žalovaným Zmluvu o úvere č. 603701027 dňa 26.07.2012 a Zmluvu o úvere č. 603701183 dňa 24.01.2013. Na základe uvedených zmlúv o úvere boli poskytnuté finančné prostriedky v celkovej výške 1.750,- eur a žalobkyňa na ich základe zaplatila sumu vo výške 3.557,71 eur. Predmetné zmluvy o úvere, na ktoré sa vzťahuje Občiansky zákonník a zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch neobsahujú všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo má za následok sankciu, že poskytnuté úvery sa považujú za bezúročné a bez poplatkov a odplata dohodnutá v predmetných zmluvách o úvere je v rozpore s dobrými mravmi.

3. Takto ustálený skutkový stav veci po právnej stránke posúdil najmä podľa § 3 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 6, § 451 ods. 1,2, § 456 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1 a § 1a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ako aj § 262 ods. 1,2, § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a § 1 ods. 2, § 2 písmeno a), b), d), § 9 ods. 1,2 § 11 ods. 1,2, § 25g, § 25f ods. 1, 6, § 25d zákona č. 129/2010 Z.z., a dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné takmer v celom rozsahu vyhovieť. Konštatoval, že záväzkový právny vzťah sporových strán založený zmluvami o úvere posúdil podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom ku dňu uzatvorenia tej-ktorej zmluvy o úvere, nakoľko zmluvy o úvere spĺňajú zákonné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písmeno d) zákona č. 129/2010 Z.z. Žalovaný vystupoval pri uzatváraní Zmlúv o úvere ako obchodná spoločnosť - právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, keď podľa výpisu z obchodného registra je jeho predmetom podnikania okrem iného aj poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom. Zmluvy o úvere boli uzatvorené so žalobkyňou ako fyzickou osobou, keď nebolo preukázané, že by úver dlžník (žalobkyňa) využívala na účely výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalovaný pri uzatváraní zmlúv o úvere naplnil legálnu definíciu veriteľa podľa § 2 písmeno b) zákona č. 129/2010 Z.z. Žalovaný namietal skutočnosť, že na zmluvný vzťah strán sporu nie je možné aplikovať iný zákon ako Obchodný zákonník, nakoľko zmluvné strany sa dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Žalovaný poukázal na bod 15. Všeobecných podmienok na poskytnutie úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť oboch zmlúv o úvere, podľa ktorého sa zmluvné strany dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom, a že zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva. Žalovaný tvrdil, že zákonom požadované náležitosti v predmetnom prípade sú dostatočné označenie subjektov a predmet zmluvy, t.j. poskytnutie úveru. Iné náležitosti sa považujú za fakultatívne, a preto v dôsledku ich absencie nie je možné predmetné zmluvy označiť za bez úrokov a bez poplatkov. V tejto súvislosti poukázal na to, že pôsobnosť Obchodného zákonníka môže byť rozšírená dohodou zmluvných strán aj na prípady, kedy by sa inak neaplikoval. V prípade voľby Obchodného zákonníka ide o dohodu s obligatórne písomnou formou, ktorá spĺňa všeobecné požiadavky na náležitosti právneho úkonu vyplývajúce z Občianskeho zákonníka. Podľa judikatúry na platné dojednanie voľby Obchodného zákonníka je potrebný výslovný prejav vôle zmluvných strán o tom, že pre daný právny vzťah si volia aplikáciu Obchodného zákonníka. Súd tiež uvádza, že voľbu Obchodného zákonníka v spotrebiteľských veciach nie je možné uskutočniť v rámci všeobecných obchodných podmienok, nakoľko takáto voľba je považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko je spôsobilá založiť v spojení s inými ustanoveniami zmluvy zjavný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, keďže niet žiadneho ekonomického dôvodu, ktorý by spotrebiteľa, ktorý nemá možnosť obsah zmluvných podmienok ovplyvniť, viesť (nútiť) k tomu, aby svoj vzťah s dodávateľom podriadil pod ustanovenia obchodného zákonníka. Žalovaným deklarovaná dohoda zmluvných strán nespĺňa zákonom požadovanú písomnú formu a v žiadnom prípade v jej súvislosti ju nemožno ani posúdiť ako výslovný prejav vôle, nakoľko je len jedným z ustanovení Všeobecných podmienok na poskytnutie úveru, ktoré sú formulárové, žalovaným vopred pripravené a stranami nepodpísané. Ani v prípade platného dojednania voľby Obchodného zákonníka však pre daný právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, nie je možné nebrať do úvahy spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu so všetkými následkami s tým spojenými, čo jednoznačne vyplýva z § 52

ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené sa s procesnou obranou žalovaného, že na zmluvný vzťah účastníkov zmluvy je potrebné aplikovať Obchodný zákonník, nakoľko medzi zmluvnými stranami pri uzavretí oboch zmlúv o úvere došlo k dohode v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom, nestotožnil a záväzkový právny vzťah založený zmluvou o úvere č. 603701027 zo dňa 26.07.2012 a zmluvou o úvere č. 603701183 zo dňa 24.01.2013 posúdil podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko obe zmluvy o úvere spĺňajú zákonné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písmeno d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Súd mal za to, že v predmetnej veci sa jedná o spotrebiteľský vzťah a to s poukazom na zákonné kritériá obsiahnuté v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal na obligatórne náležitosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplývajúce z ust. § 9 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. ako aj na následky spojené s ich nedodržaním v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle § 11 ods. 1 citovaného zákona, pričom konštatoval, že po posúdení uzavretých zmlúv o úvere dospel k záveru, že úver poskytnutý žalovaným žalobkyni na základe Zmluvy o úvere č. 603701027 zo dňa 26.07.2012 a č. 603701183 zo dňa 24.01.2013 je potrebné považovať za bezodplatný a bezúročný. Zmluva o úvere VS (č. zmluvy) 603701027 a Zmluvu o úvere VS (č. zmluvy) 603701027 totiž neobsahovali náležitosti vymedzené v § 9 ods. 2 písmeno a), f), i), j), y) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V každej z uvedenej zmluvy o úvere absentoval relevantný údaj o druhu spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písmeno a/) a o dobe trvania zmluvy o úvere a termín konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písmeno f/) a údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 písmeno y/). Zmluva o úvere VS (č. zmluvy) 603701027 neobsahovala údaj o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písmeno i/) a údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (§ 9 ods. 2 písmeno j/). Poukázal tiež na to, že vypočítaná úroková sadzba v súvislosti s úverom na základe zmluvy o úvere č. 603701027 zo dňa 26.07.2012 vo výške 86,84% a na základe zmluvy o úvere č. 603701183 zo dňa 24.01.2013 vo výške 91,99% považuje za neplatné dojednanie pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Neprimerane vysoké úroky sú v rozpore s dobrými mravmi, keď neprimeranou je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje obvyklú úrokovú mieru v dobe dojednania. Priemerná hodnota úrokovej sadzby obdobných spotrebiteľských úverov so splatnosťou do 1 roka v čase uzavretia tej ktorej zmluvy o úvere bola niekoľko násobne podľa údajov NBS a neporovnateľne nižšia. Vzhľadom na uvedené potom na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne, keď v konaní bolo preukázané, že žalovaný ako veriteľ mal voči žalobkyni ako dlžníkovi nárok len na zaplatenie skutočne poskytnutých finančných prostriedkov. Na základe zmluvy o úvere č. 603701027 zo dňa 26.07.2012 bol úver poskytnutý v sume 1.400,- eur. Žalobkyňou bola uhradená suma 2.909,92 eur a bezdôvodné obohatenie teda predstavuje sumu 1.509,92 eur. Na základe Zmluvy o úvere č. 603701183 zo dňa 24.01.2013 bol úver poskytnutý v sume 350,- eur. Žalobkyňou bola uhradená suma 647,79 eur, a teda bezdôvodné obohatenie predstavuje sumu 297,79 eur. Uvedené vyplýva z listinných dokladov predložených žalobcom, pričom uvedené sumy žalovaný nijakým spôsobom ani nesporeoval. Suma 1.807,71 eur predstavuje rozdiel medzi žalobkyňou spolu zaplatenou sumou 3.557,71 eur a sumou poskytnutých úverov žalovaným spolu vo výške 1.750,- eur (1.400 eur + 350 eur). Na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu plnením bez právneho dôvodu, a to na úkor žalobkyne, ktorej je žalovaný povinný bezdôvodné obohatenie vydať. Poukázal tiež na to, že žalovaný v rámci obrany vzniesol námietku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to bez akéhokoľvek zdôvodnenia. Žalobkyňa so vznesenou námietkou premlčania nesúhlasila, uviedla, že táto nie je kvalifikovanou námietkou premlčania a z toho dôvodu by súd na takto vznesenú námietku premlčania nemal prihliadať. Následne uviedla, že pri uzatváraní zmlúv o úvere došlo k nekalej obchodnej praktike žalovaného a to, že sa úmyselne snažil predmetné úverové zmluvy vyňať spod účinnosti zákona o spotrebiteľských úveroch a to tak, že predložil dlžníkovi vopred pripravené formulárové zmluvy, kde bol dlžník označený údajmi ako fyzická osoba a aj údajmi zo živnostenského registra s uvedením, že finančné prostriedky budú použité na výkon podnikania, čo však dlžník nežiadal a nikdy ani netvrdil. Poukázala na niektoré rozhodnutia súdov týkajúce sa nekalej obchodnej praktiky žalovaného - vyňať úverový vzťah spod účinnosti zákona o spotrebiteľských úveroch pri uzatváraní zmlúv o úvere, v ktorých súdy ako aj v množstve iných súdnych sporov konštatovali, že zo strany žalovaného sa jedná o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Poukázala tiež na rozsudky

Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/106/2019 zo dňa 24.09.2020, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/131/2019 zo dňa 30.04.2020, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/310/2016, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/319/2015 zo dňa 15.02.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/173/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/648/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/158/2015 zo dňa 26.03.2015 a sp. zn. 10Co/325/2016 zo dňa 23.02.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/306/2016 zo dňa 04.05.2017. Rovnako poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ (prvá komora) z 22. apríla 2021 vo veci C-485/19, LH proti ProfiCredit Slovakia s.r.o., podľa ktorého zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa vzťahuje 3-ročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Pokiaľ ide o premlčanie, prvoinštančný súd vychádzal z ust. § 101 a § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že námietka premlčania v danej veci nie je dôvodná. Poukázal na to, že žalobkyňa sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že tá-ktorá zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, nakoľko v zmluvách absentovali podstatné obligatórne náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z., čo má za následok sankciu, že žalovaným všetky poskytnuté úvery na základe uvedených zmlúv o úvere sa považujú za bezúročné a bez poplatkov. Pre nárok uplatnený v prejednávanej veci založený na vydaní bezdôvodného obohatenia pri úvere, ktorý je bezúročný a bez poplatkov, teda založený na vrátení plnenia toho, čo bolo uhradené nad rámec istiny úveru, je pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby rozhodujúci okamih, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodit', že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, čo predpokladá nadobudnutie vedomosti o tom, že v dôsledku absencie obligatórnych náležitostí zmluvy je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, teda vedomosť o obsahu práva, že zmluva neobsahuje potrebné údaje (vedomosť o obsahu zmluvy), a že oprávnený plnil nad rámec istiny úveru (vedomosť o rozsahu obohatenia). Pre posúdenie uvedeného okamihu je významné, kedy právny predchodca žalobkyne preukázateľne získal informácie, na základe ktorých mohol urobiť dostatočný úsudok o tom, že jeho platby, titulom tej ktorej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany žalovaného. Tým, že splátky úveru uhrádza samotný dlžník v jemu známej výške, úsudok o okamihu splatenia sumy zodpovedajúcej istiny a o tom, že dlžník platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny sa dozvie okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatil. V nadväznosti na uvedené právne východiská súd uvádza, že v sporoch o vydanie bezdôvodného obohatenia na základe žalôb podaných spotrebiteľmi treba vychádzať z toho, že oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodit' zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, t.j. má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Skutkovými okolnosťami v prípade bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru sú tie okolnosti, ktorými spotrebiteľ sám skutkovo odôvodňuje podanú žalobu. Podľa tvrdení žalobkyne sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia dozvedela v júni 2020. V súvislosti s povinnosťou spotrebiteľa preukazovať úmyselné konanie žalovaného odkázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 22.04.2021 vo veci C485/19, bod 65, podľa ktorého spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Uvedený rozsudok Súdneho dvora EÚ sa týka návrhu na prejudiciálne konanie podaného Krajským súdom v Prešove dňa 25.06.2019 v rámci sporu so spoločnosťou Profi Credit Slovakia s.r.o. týkajúceho sa bezdôvodného obohatenia tej spoločnosti, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku platby vykonanej dlžníkom na základe údajne nekalých alebo nezákonných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ z 22.04.2021 vo veci C485/19 zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa vzťahuje 3-ročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Za stavu, keď bolo preukázané, že poskytnuté úvery boli úvermi spotrebiteľskými mal prvoinštančný súd za to, že žalovaný uvedením skutočností vo všeobecných podmienkach, ktoré boli súčasťou vopred

pripravených formulárových zmlúv o úvere, že zmluvné strany sa dohodli, že ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom, toto uviedol s úmyslom vyňať zmluvy o úvere spod zákona č. 129/2010 Z.z., teda úmyselne uzavrel so spotrebiteľom zmluvy o úvere, ktoré sa nemajú spravovať ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch a tak uprieť žalobkyni ochranu, ktorá jej ako slabšej strane, spotrebiteľovi patrí. Vzhľadom na uvedené potom s poukazom na konanie žalovaného, ktoré posúdil ako úmyselné konanie získať pre seba bezdôvodné obohatenia v rozsahu sumy prevyšujúcej poskytnutý úver mal súd za to, že premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyni sa posudzuje podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka v desať ročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť okamihom poskytnutia plnenia, teda poskytnutia toho ktorého úveru. Keďže na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu v sume rozdielu medzi zaplatenou sumou z tej ktorej zmluvy o úvere a sumou poskytnutého úveru žalovaným, k poskytnutiu ktorých došlo v roku 2012 a 2013 a žaloba bola podaná na súde dňa 12.10.2020, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný nie je. V tejto časti preto podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel. Vo zvyšnej časti, teda v časti žalobou uplatneného nároku titulom nákladov na vymáhanie pohľadávky vo výške 62,07 eura však podanú žalobu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko žalobkyňa uvedený nárok nezdôvodnila ani čo do výšky a základu a nepreukázala, že by ňou uplatnené náklady boli i vynaložené. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a žalobkyni, ktorá mala spore prakticky plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. Proti tomuto rozsudku podal do vyhovujúceho výroku vo veci samej v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý v tejto časti žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na to, že so žalobkyňou uzavrel dňa 26.7.2012 zmluvu o úvere č. 603701027, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 1.400 eur, ktorý sa zaviazala vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené s úverom vo výške 1.216 eur, t. j. zaplatiť celkovú čiastku 2.616 eur a dňa 24.01.2013 zmluvu o úvere č. 603701183, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 350 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené s úverom vo výške 322 eur, t. j. zaplatiť celkovú čiastku 672 eur. V zmysle bodu 15. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (ďalej len „VOPP“), ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere: „Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Táto zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva“. Zákonom požadované náležitosti v predmetnom prípade sú dostatočné označenie subjektov a predmet zmluvy, t. j. poskytnutie úveru. Iné náležitosti sa považujú za fakultatívne, a preto v dôsledku ich absencie nie je možné zmluvu označiť za bez úročnú a bez poplatkov. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na základe akého zákona sa ich zmluvné vzťahy v budúcnosti budú spravovať. Rovnako k danému prípadu došlo v predmetom spore. V zmysle VPPÚ sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluva sa uzatvorila v zmysle § 269 ods. 2 a nasl. Obchodného zákonníka z čoho jasne vyplýva, že iný zákon ani na daný zmluvný vzťah nie je možné aplikovať. Ak by tak bolo urobené bolo by to v rozpore so zákonom. Zdôraznil, že má i naďalej za to, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo. So žalobkyňou uzatvoril zmluvu o úvere v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, pričom skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť však nedokazuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. V čase uzatvorenia zmlúv o úvere nemohol mať vedomosť, ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. K úmyselnému bezdôvodnému obohateniu uviedol, že Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Zavinenie je budované na dvoch zložkách, a to vedomostnej a vôľovej a podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné, v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Je potrebné zároveň poukázať na fakt, že nároky titulu z bezdôvodného obohatenia nie sú spotrebiteľským vzťahom

a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiadúci, ale potrebné je zachovávať rovnosť strán. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal podanému odvolaniu vyhovieť.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Konštatovala, že napadnutý rozsudok je riadne a dostatočne odôvodnený, vychádza zo správnych právnych záverov a správnych skutkových zistení, pričom argumentácia žalovaného v odvolaní nemá oporu v zákone. Poukázala na to, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie oprel aj o rozsudok Súdneho dvora EÚ z 22.4.2021 vo veci C 485/19, podľa ktorého spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48 povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa, pričom však žalovaný správnosť tohto právneho záveru prvoinštančného súdu vôbec nenapadol. Poukázala v tejto súvislosti aj na právne závery vyplývajúce z rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave vo veci 8CoCsp/11/2021 v identickej veci žalovaného, ako ak vo veci sp. zn. 15CoCsp/34/2020.

6. Odvolací súd prejednal vec podľa § 380 ods. 1 C.s.p., preskúmal prvoinštančný rozsudok v rozsahu odvolania žalovaného, viazaný odvolacími dôvodmi obsiahnutými v odvolaní, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

7. V preskúmvanej veci sa správne súd prvej inštancie pre účely posúdenia dôvodnosti podanej žaloby o zaplatenie sumy 1.807,71 eura s príslušenstvom titulom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, zaoberal v prvom rade tým, či ide o spotrebiteľský právny vzťah a následne otázkou, či spotrebiteľský úver, ktorý bol žalobkyni poskytnutý a ktorý v celom rozsahu žalovanému splatila, treba považovať za spotrebiteľský úver poskytnutý bezúročne a bez poplatkov. V tomto smere vykonal všetko dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom sa správne zamerl najmä na obsah úverovej zmluvy, okolnosti jej uzavretia a obsah s ňou súvisiacich dokumentov, vrátane posúdenia významu z nich vyplývajúcich skutočností z hľadiska súladu danej zmluvy so Zákonom o spotrebiteľských úveroch. Po náležitom vyhodnotení vykonaných dôkazov v súlade s ust. § 191 C.s.p. správne ustálil ich obsah, no tiež všetky relevantné okolnosti týkajúce sa ich podpisu a jemu predchádzajúcich udalostí. V tomto smere považuje odvolací súd skutkové zistenia súdu prvej inštancie za správne a v súlade s ust. § 383 C.s.p. z nich vychádzal aj v odvolacom konaní, keď vzhľadom na správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie neboli splnené podmienky na opakovanie vykonaných dôkazov ani doplnenie dokazovania odvolacím súdom (§ 384 C.s.p.); a neopodstatnená je tak i (všeobecná) odvolacia námietka žalovaného, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

8. Na základe dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci dospel súd prvej inštancie k správne záveru, že úvery poskytnuté žalobkyni treba považovať za bezúročné a bez poplatkov, pričom zmluvy o úvere sú neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, a to už len z toho dôvodu, že v prípade úverovej zmluvy č. 603701027 je ročná úroková miera 86,84% p.a. a ročná percentuálna miera nákladov 258,62% a v prípade zmluvy o úvere č. 603701183 je ročná úroková miera 39,15% a výška percentuálnej miery nákladov je vo výške 92%.

9. Z hľadiska opodstatnenosti podaného odvolania je mimoriadne významné, že spomedzi dôvodov, pre ktoré súd prvej inštancie považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov a dospel k záveru, že žalobkyňa má proti žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume uhradenej nad rámec istiny, žalovaný podaným odvolaním nenapadol všetky skutkové a právne závery, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie. Namietal totiž iba to, že úverové zmluvy boli uzavreté podľa Obchodného zákonníka a že na jeho strane nedošlo k úmyselnému získaniu bezdôvodného obohatenia, nakoľko v čase uzatvorenia zmlúv o úvere nemohol mať vedomosť ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. Uvedené námietky však z hľadiska vzniku práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia bez právneho významu nie sú rozhodujúce, keď pre vznik bezdôvodného obohatenia je v preskúmvanej veci kľúčové, že úverové zmluvy sú neplatné pre rozpor so dobrými mravmi a neboli dodržané viaceré povinné náležitosti úverových zmlúv vyplývajúce zo zák. č. 129/2010 Z.z., čo však žalovaní v odvolaní vôbec nenamieta.

10. Pokiaľ žalovaný argumentuje tým, že predmetné úverové zmluvy boli uzatvorené podľa Obchodného zákonníka, odvolací súd poukazuje na to, že to nie je sporné. Nič to však nemení na tom, že vzhľadom

na spotrebiteľský charakter sa na právne vzťahy sporových strán použijú aj ustanovenia iných právnych predpisov (napr. Občianskeho zákonníka). Táto argumentácia žalovaného je preto z hľadiska správnosti napadnutého rozsudku bez významu.

11. V nadväznosti na námietku žalovaného v odvolaní smerujúcu k úmyselnému charakteru vzniknutého bezdôvodného obohatenia poukazuje odvolací súd na to, že súd prvej inštancie v tomto smere správne vychádzal z právnych záverov vyslovených v rozsudku Súdneho dvora EÚ z 22.04.2021 vo veci C485/19, bod 65, podľa ktorého spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa, ktorý sa týkal práve žalovaného. Z citovaného rozsudku Súdneho dvora EÚ z 22.04.2021 vo veci C485/19 pritom vyplýva, že zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnené zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa vzťahuje 3-ročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Vzhľadom na uvedené potom prvoinštančný súd správne konanie žalovaného posúdil ako úmyselné konanie získané pre seba bezdôvodné obohatenie v rozsahu sumy prevyšujúcej poskytnutý úver, čo má za následok, že treba vychádzať z toho, že premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyni sa posudzuje podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka v desaťročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť okamihom poskytnutia plnenia, teda poskytnutia toho ktorého úveru, a preto námietku premlčania vznesenú v spore žalovaným treba považovať za nedôvodnú.

12. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, v ktorej s poukazom na neplatnosť úverovej zmluvy a taktiež bezúčnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru žalobkyni priznal proti žalovanému právo na vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1,2 C.s.p.).

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 C.s.p., a v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok

minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak

ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).